

Administrația unea și
Tipografia:
BRAȘOV, piața mare Nr. 22.
Borșiori nefrancați nu se
primesc. Manuscrisurile nu se
returnează!
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inerșate mai primesc în Viena
Dudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois
Herrnd, M. Dukes, A. Oppelk, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dautbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: oseri
garnodă pe o colonă 6 cr.
și 9 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifi și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III.

"Gazeta" este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl. pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 8 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserșiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 188.

Brașov, Luni, Marți 22 August (3 Septembrie)

1889.

Brașov, 21 August v.

Diua numelui lui Kossuth s'a serbat și de omenii guvernului, și de ai opoziției, și de cul-turegyletisti, căci ideea de a se serba a fost sprijinită de întreaga pressă unghurească, fără deosebire de partid. Lipsa aparentă a per-sonelelor oficiale dela serbare nu pôte scusa pe guvern, că a permis o demonstrație antidinastică.

Acastă manifestație a lipsei de lealitate dinastică a făcut re-impreșiune în Viena, mai ales că s'a găsit și un ordin catolic, ordinul Franciscanilor din Pesta, ca să officieze chiar o liturghie în biserica lor pentru protestantul și dușmanul dinastiei Kossuth.

Foia clericală "Vaterland" din Viena a atacat violent acest ordin și chiar organul clericalilor unghuri "Magyar Allam" a secundat pe organul vienes. Dér se vede, că guvernul unghuresc printr'un semn de înțeles, că "corb la corb nu și scote ochii", a făcut pe foia clericală unghurescă să ntorcă zechea pe dos și să spună în diua următoare, că acei Franciscani nu pentru Ludovic Kossuth au officiat liturghia, ci "pentru un Ludovic, care trăesece."

Pôte că nici nu se uscăse această scusă tipărită în "Magyar Allam", când éta că vine "Pesti Hirnap" și dă de minciună pe cei dela foia clericală unghurescă. Publicând un raport despre liturghia din biserica Franciscanilor pentru Ludovic Kossuth, publică și numele deputaților, cari au fost de față, deși altădată nu le calcă piciorul prin biserică; ba mai spune foia unghurescă că au fost de față și membri de-ai asilului de honveđi în uniformă!

Ôre credă antidinastiei unghuri, că și pôtă jucă mendrele

lor fără să se afle, de n'au acum curagiul să afirme o acțiune ce au sêvêșit'o, ci și iau refugiul la minciună? Ori o negă, pentru că au consciința că au sêvêșit'un fapt neiertat? Atunci cum a tolerat'o guvernul, care a știut de pregătirile ce se făcêu pentru serbarea dîlei numelui lui Kossuth, căci nici chiar foile lui nu s'au ferit a încuraja pregătirile pentru această serbare?

Cum se face, că pentru serbarea dîlei numelui Măiestății Sale Monarhului nu se fac pregătiri din partea societății unghuresce, pe când din contră pentru antidinasticul Kossuth se pregătesc serbări în stil mare, — iără să găsescă cu cale "dinasticul" guvern al lui Koloman Tisza să oprescă aceste antidinastice demonstrațiuni?

Ce scuse ar îndrăzni să aducă ministrul unghuresc Tisza, când ar fi tras la dare de sêmă, că toleră serbări pentru cel mai mare contrar al dinastiei Habsburgice, pe când serbările dîlei de 3/15 Maiu, serbări ce dovedesc simțemintele de lealitate dinastică ale Românilor, sunt oprite de același ministru cu forța și celor cari le sêvêșesc li-se intentază procese și sunt aruncați în temniță?

Unirea Dalmației cu Croația.

Programul majorității croate a dietei dalmatine, despre care am vorbit în dîlele trecute și care s'a publicat în "Narodni Listy", cuprinde următoarele puncte:

1) Clubul național croat ține neschimbat, pe temeiul dreptului de stat croat, strîns la integritatea Croației. El nu nisuesce decă la unirea cătu mai curîndă a Dalmației cu Croația și Slavonia și dorește să i-se redé regatul Croației toate privilegiile sale cele vechi.

2) Sub scutul dreptului de stat croat se bucură Croații și Sêrbii de drepturi egale, precum și formă o singură națiune, afară de care nu se recunosc nici o altă naționalitate în Dalmația.

3) Clubul național croat își ține de o datorință a sa, ca în fie-care moment să se cêră, ca regele nostru pré grațios să unescă Dalmația cu Croația și Slavonia pe temeiul drepturilor naționale și istorice întărite cu cuvîntul său sfînt și să redé regatului Croației toate privilegiile sale. Pînă ce se va face această și pentru ca națiunea să se pregătescă mai bine pentru acest eveniment și să se oblescă calea pentru unire, clubul național croat va interveni cu toate mijlocele permise de lege pentru aceea, ca să întărescă consciința croată, să croatiseze toate școlile și oficiile în Dalmația, și să libereze țera de influința Italianilor și a Germanilor.

4) Clubul național croat va căuta să elupte liturgia în limba slavă vechiă pentru amîndouă bisericile (cea catolică și greco-neunită) deasemenea ca un câștig național și comun cultural și să o apere.

5) Clubul național croat va ni-sui, să aducă la îndeplinire legătura porturilor dalmatine prin construirea de căi ferate cu Bosnia, ca cu țera naturală la spatele Dalmației.

Acest program, care din capul locului proclamă intoleranța față cu alte naționalități — ceea ce numai spre onore nu le servesce Croaților — e subscris de 24 deputați din 43, câți sunt în dieta dalmatină. Nu l'au subscris cei șese deputați italieni, cei șapte deputați sêrbi, deputații viriștilor, arhiepiscopul catolic și episcopul greco-neunit din Zara, precum nici căpitanul țerii contele Vojnovics și trei membri ai partidei croate din dietă.

Programul, precum se pare, a impresionat neplăcut pe guvernul din Viena. Pressa oficiasă numesce totu lucrul o demonstrațiune și dîce, că cei

din Austria nu vor consimți la o unire a Dalmației cu Croația, precum nici cei din Pesta nu sunt dispuși a consimți.

Oficeri austriaci în Bulgaria.

Un diar din România publicase în dîlele zăstea scirea, că ar lucra oficeri austriaci la armarea fortărețelor dunărene bulgare și că pentru cazul unui răboiu armata bulgară va fi comandată de oficeri austriaci. Foia rusă "Moskovskija Vjedomosti" s'a și grăbit a comunica cetitorilor această scire.

"Fremdenblatt", organul ministerului de esterne din Viena, declară această scire de o născocire tendențiosă, cu scop de a ațîța opiniunea publică din Serbia și Bulgaria în contra Austriei.

SCRILE DILEI.

Impăratul german în Bucuresci.

"Mémorial diplomatique" anunță, că împăratul Vilhelm al III Germaniei va visita Bucurescii și Constantinopolul.

Ministerul comun de răboiu a adresat o nouă convocare cătră oficerii armatei comune pentru trecerea lor la honveđi, concedîndu-le și acelor oficeri, cari încă nu și-au împlinit anul de serviciu, așa-déră cari încă nu se pôtă pune în categoria de serviciu la miliții, să pôtă fi excepțional și înainte de expirarea anului de serviciu trecuți la honveđi.

Școala de răboiu în Bucuresci. "Monitorul Oficial" publică un decret regal, amêsurat căruia se va înființa în Bucuresci o școală superiôră de răboiu, care are școlul de a forma oficeri de stat major general.

Asil unghuresc de copii în Bistrița. La 4 Septembrie n. se deschide în Bistrița, cu mare tîmbălu, un asil (grădina) unghuresc de copii. Au să ia parte

FOILETONUL "GAZ. TRANS."

Capitulul al XVII-lea

și cel de pe urmă din partea a VI-a a "Memoriului" lui Iosif Sterca Șuluțiu, care se va publica mai târziu.

(Urmare din Nr. 186.)

Dîlele câte am mai stat în Karlsbad, le-am petrecut, nu după dorința mea, în aer liber, ci mai mult în cetate: în concerte, în teatru, în fel de fel de reprezentațiuni, din simplă cauză, că s'au pornit nisce plo torențiale, împreunate cu mari viscole, care au făcut preste puțină escursiunile.

Peste tot, relațiunile climatice n'au fost favoritoare. Dimineta abia 8 grade Reaumur, ér peste 28 și mai bine. Am întrebuințat timpul cu cercetarea deosebitelor temple și totu ce am aflat mai însemnat.

Ceva mai simplu decăt biserica anglicană nu și pôtă înfișa. Nici altar, nici amvon, nici icone. Nu scii, că afi-te într'o școală, séu în biserică. De ambele lături bănci, pe care se aflau cărți bîtrîne de rugăciune în limba engleză. La intrare de-a stînga, lângă un piano,

canta o tinêre engleză o melodiă frumoasă, ér ună domnă îi acompania.

De aci am mers în templul iudovesc. O zidire minunată. Când întri, îți e, parcă întri într'un teatru din vre-o capitală; și se ia bastonul, cortul, pălăria; se ntelege, ai se le rēscumper la eșire. Templul era îndesat de ascultători, cei mai mulți creștin, între cari mai mulți arhierii rom. cath. Mi pare réu că am sosit numai la finea predicii, pe care a rostit'o Ober-Rabinerul din Praga, un renumit orator. Dér acele cuvinte câte le auđii mi-au fost de ajuns, spre a mă uimi.

Elu provocă întreaga iudovime, ca să țină cu țaria la credință, la naționalitate, la datine și la totu ce e strămoșesc, "căci nu mai pôte fi departe timpul, când lanțurile sclăviei au să se sfărîme și asupritorii să se dea rușinați în lături dinaintea spiritului timpului. Atunci bucuria și fericirea celor, ce au ținut cu țaria și credință la nemulț lor, va fi nemărginită."

— Ce fel de libertate mai vréu ôre acești ômeni? Întrébă un episcop r. cath., care steta înaintea mea, cu o voce destul de tare.

— Bagă sêmă vréu, ca să pôtă lua 80% nepedepsiți, răspunse un altă domn.

Décă în Ardél, un popă românesc ar cuteza să vorbescă astfel, numai decăt l'ar înfunda în temniță, cugetai în mine și apoi m'am depărtat.

Nu mi vădusem de mult sprintenile mele căprioare, dorian să le văd; am pornit într'o după amêci cu cuget să merg la "Aberg", de unde întorcîndu-mă spre înserate, o să le pândesc. Ajuns la "echo" — cam jumătate cale — m'am pus la odihnă.

Ce mai "echo"! Celu ce-a auđit rēsunetului buciului, séu altă cornului de vênat, în munții Ardélului, la "Pétra grăitoare", la "Detunată", la "Negoiu", la "Surul", la "Retezat", la "Buceci", la "Virful lui Petru", la "Șurian", la "Bulesa", la "Zezer", la "Muma", la "Pri-gone" etc., acela sigur că nu va fi încântat de rēsunetul celu va primi în Karlsbad.

Intr'aceea trecu cete de cete pe dinaintea mea; care cum vedea tabla de pe brad cu inscrițiunea "echo", se opria și striga ceva, apoi pleca înainte.

Deodată se apropiă de mine doi domni, un German și un Polon, cu cari cinamă împreună. Mă salută și se pun lângă mine.

— Aci nu te vei fi urit, toți se imbulzesc spre acest loc și strigă, apoi făcîndu o observare plécă.

— Nu sunt de mult aici și tocmai vréu să plec. Eu ies la pădure, ca să scap de învâlmășală, să dau curs liber cugetărilor mele. Ce va să dică uritul, nu sciu; eu în totă viața mea nicodată nu m'am urit. Pētrece bucos în societate; dér când mă afu singur, atunci im revoc în memoriă totu ce am cetit în tinerețe, compară trecutul cu prezentul și mi fac conclusionile pentru viitor. Sêrac om de spirit și acela, pe care numai alții-l pôtă desfăta!

— Aveți totă dreptatea, d-nul meu, dîse Germanul, dér să vedeți, ca să te opresci bucos la amintirile tinerețelor trebuie, să fi fost fericit în tinerețe. E adevărat, că omul instruit va afla întotdeauna material bogat pentru a se distra; dér sufletul trebuie să fi liniștit, altcum numai aruncându-te în sgomotul lumei, séu în

88,12

„ALBINA“

Institutul de credit și de economii

FILIALA BRAȘOVU

primesce în comisiune efectuarea de plăți și încasări atât în interiorul țerei cât și în străinătate.

Cumpără, vinde și amănțează monete, efecte și cupone, dă însași seu îngrijește cecuri, asigurate etc. și se recomandă în deosebii pentru executarea în comisiune a oricărei transacțiuni de bancă în România.

Informațiuni mai de aproape se pot lua zilnic în biroulul institutului, piața No. 90, dela 8—2 ore d. a.

Concursă repetitã.

Pentru ocuparea unui postu de invetatoru la școla civilã de fete cu internatã a „Asociațiunei transilvane pentru literatura romãnã și cultura poporului romãnu“, prin acẽsta se escrie concursã nou cu terminulã pãndã la 15 Septembrie n. anulũ curentũ.

Doritorii de a ocupa acestũ postũ au sã presente urmãtoarele documente :

- a) atestatũ de botezũ;
b) documente despre calificațiunea cerutã prin legea statului (§. 103 art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de invetatoru la școlele civile;
c) o arẽtare în scrisũ despre studiile pregãtitoare și despre ocupațiunea de pãnã acum;

d) arẽtarea specialitãții pentru care suntũ pregãtiți cu deosebii;
e) fiindũ limba romãnã limba de propunere, sã dovedescã, cã sedũ perfectũ limba romãnã în vorbire și în scriere.

Concurentulũ alesũ se obligã a propune pãnã la maximum 30 ore pe sãptãmãnã.

Cu postulũ, ce este de a se ocupa suntũ împreunate urmãtoarele beneficii :

- a) salariu anualũ de 700 fl. v. a.
b) banii de cvartirũ 150 fl. v. a. pe anũ.

În lipsa de concurenți deplinũ calificați de parte bãrbãtescã comitetulũ își rezervã a reflecta și pentru acestũ postũ la concurenți de parte femeiascã cu calificațiunea cerutã prin legea statului.

Din ședința comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura romãnã și cultura poporului romãnu“, ținutã în Sibiu la 2 Augustũ 1889.

G. Barițiu,

președinte.

148,3—3

Dr. I. Crișianu,

secretariu II.

AVISU

pentru

POSESORII DE PIANURI.

Unũ tehnicũ de pianuri, care a lucratũ în cele mai mari și renumite stabilimente pentru construirea de pianuri din Germania și Austria (ale Vienei), și care este foarte deprinsũ cu cele mai noue invențiuni și îmbunãtãțiri la mehanismulũ pianurilorũ cu onore se recomandã pentru reconstruire, pentru îmbrãcarea cu piele nouã, precum și pentru reparaturũ de totũ soiulũ.

Asemenea acordẽzã în modulũ celũ mai exactũ ori-ce instrumentũ.

Iohann Strobel

Ulița Scheilorũ No. 136.

149,6—1

Mersulũ trenurilorũ

pe liniile orientale ale cãii ferate de statũ r. u. valabilũ din 1 Iunie 1889.

Table with multiple columns showing train routes (e.g., Budapesta-Predealu, Brașovu, Aradu-Tișeu) and corresponding train times and fares for various stations and services.

Notã: Numerii încuadrați cu linii grãse însemnãzã orele de nopțe.